

Outi Nietola

7.8.2020

70/20/L/A

Liikenne- ja viestintäministeriö
lausuntopalvelu.fi

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väylämaksulain väliaikaisesta muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan jatkettavan merenkulun väylämaksun puolitusta vuoden 2020 lopusta vuoden 2021 loppuun. Toimenpiteellä halutaan osaltaan kompensoida kauppamerenkululle ja rahdinantajille aiheutuneita tulojen menetyksiä sekä tukea Suomen merikuljetusten toimintakyvyn palautumista pandemian aiheuttamissa epävarmoissa olosuhteissa. Väylämaksun puolituksen jatkaminen koskisi kaikkea Suomen kauppamerenkulkua palvelevaa alusliikennettä riippumatta aluksen lippuvaltiosta.

Merikuljetusten toimivuus ja kustannustehokkuus ovat metsäteollisuudelle elinehto. Alan tuotteista vientiin menee yli 70 %, ja yli 90 % viedään laivoilla. Eri puolilla Suomen rannikkoa sijaitsevien satamien kautta alan tuotteita ja raaka-aineita kuljetetaan vuosittain noin 20 miljoonaa tonnia. Ulkomaisten varustamojen osuus Suomen metsäteollisuuden merikuljetuksista on yli 85 %.

Vuonna 2015 voimaan tullut rikkidirektiivi nosti metsäteollisuuden kustannuksia noin 80 miljoonaa euroa per vuosi. On arvioitu, että merenkulun tuleva ympäristösääntely lisää vuosina 2020-2025 Suomen elinkeinoelämän kustannuksia 25-40 miljoonaa euroa vuositasona. Luvut eivät sisällä CO₂-sääntelyä, jonka vaikutukset ovat vielä auki. Suurin kustannusnousu kohdistuu vientialoihin, keskeisimpänä metsäteollisuuteen. Väylämaksujen puolitus vuosille 2015-2020 on ollut hyvä ratkaisu pienentämään rikkidirektiivin vaikutuksia.

EU:n komissio ja Maailmankauppajärjestö WTO julkaisivat huhtikuussa omat arvionsa siitä, miten koronapoikkeustila saattaa vaikuttaa kansainväliseen kauppaan. Molemmissa arvioissa korostetaan niiden epävarmuutta. Käsillä oleva kriisi on ennennäkemätön ja sen tarkoista talousvaikutuksista ei ole varmuutta. WTO:n arvion mukaan kansainvälinen kauppa vähentyy enemmän kuin vuosien 2008-2009 talouskriisin vaikutuksesta. Epävarmuutta on nähty myös BKT-ennusteissa, kun monet niistä ovat vanhentuneet nopeasti.

EU:n komission kauppapääosasto arvioi kaupan vähentyvän vuonna 2020 maailmanlaajuisesti 9,7 %. EU27:n vienti EU:n ulkopuolelle vähenisi 9,2 % eli n. 285 miljardia euroa ja tuonti EU27-alueelle 8,8 % eli n. 240 miljardia euroa. Arvio kattaa tavarat ja palvelut mutta arvion sisällä kaupan vähentyminen osuisi teollisuustuotteisiin kovemmin kuin muihin sektoreihin.

Outi Nietola

7.8.2020

70/20/L/A

WTO on käyttänyt arvionsa perusteena synkempiä BKT-ennusteita, mikä saattaa selittää sen kielteisempää viestiä. WTO:n alueellisen arvion mukaan vienti Euroopasta voisi pudota 12-33 % ja tuonti Eurooppaan voisi pudota 10-25 % vuonna 2020.

WTO:n arvion mukaan maailmankauppa vähenisi 13-32 % vuonna 2020. WTO:n arvion mukaan Pohjois-Amerikka ja Aasia kärsisivät eniten vientinsä vähenemisestä ja kovimmin kärsisivät ne toimialat, joiden arvoketjut ovat pitkiä ja mutkikkaita. Yleisesti palautumista tapahtuisi jo vuonna 2021, riippuen poikkeustilan kestosta ja haittojen torjumistoimien tehokkuudesta.

Metsäteollisuus pitää myönteisenä, että vientiteollisuuden merikuljetusketjun kilpailukykyä halutaan poikkeustilassa parantaa jatkamalla kaikkea alusliikennettä koskevaa väylämaksujen puolitusta vuoden 2021 loppuun. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena tulee kuitenkin olla monimutkaisesta väylämaksujärjestelmästä luopuminen ja jäänmurron rahoittaminen suoraan valtion budjetista.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja